Dosarul nr. 2r-2011/25 (2-23063269-02-2r-20102025)

D E C I Z I E

12 martie 2026 **mun. Chișinău**

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ

al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:

Preşedintele de complet, judecătorul Badan-Melnic Eleonora

Judecătorii: Pascari Roman și Bolocan Elena

examinând cererea de recurs declarat de Ministerul Afacerilor Interne împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 aprilie 2025, în cauza civilă *Ministerul Afacerilor Interne către Banari Radu* privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire,

a c o n s t a t a t:

1. În data de 4 mai 2023 Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de chemare în judecată către Banari Radu privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire.
2. În susținerea cererii, reclamantul a indicat că Banari Radu a fost înmatriculat în anul 2012 la Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, cu suportarea cheltuielilor de studii din bugetul de stat, iar pe 15 martie 2013 a semnat angajamentul prin care s-a obligat să activeze în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne timp de 5 ani sau, în caz de încetare a raporturilor de serviciu înainte de termen, să restituie cheltuielile suportate pentru studii proporțional perioadei rămase.
3. Reclamantul a mai arătat că după absolvire pârâtul a fost numit în funcție pe 5 iulie 2016, însă prin ordinul din 24 august 2017 a încetat serviciul prin demisie, activând doar 13 luni și 26 de zile din cele 60 de luni asumate, motiv pentru care perioada nelucrată a constituit 46 de luni și 4 zile, iar suma cheltuielilor pasibile de restituire a fost calculată la 83657,35 lei.
4. Totodată, reclamantul a menționat că pârâtului i-a fost expediată pe 10 ianuarie 2023 o somație de plată benevolă, însă acesta nu a restituit suma solicitată.
5. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 8 august 2023, a fost admisă acțiunea înaintată.
6. Ulterior prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2023 a fost admisă cererea de apel declarată de Banaru Radu, s-a casat integral hotărârea instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare conform competenței, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

7. La rejudecare în prima instanță pârâtul Banari Radu, prin intermediul avocatului Jalbă Marin, a depus o cerere de ridicare a excepției de tardivitate în privința acțiunii civile înaintate de reclamantul Ministerul Afacerilor Interne (f.d. 101-104).
8. În susținerea cererii, pârâtul a arătat că raporturile sale de serviciu în cadrul Ministerului Afacerilor Interne au încetat pe 24 august 2017, iar din acest moment reclamantul a cunoscut sau trebuia să cunoască despre pretinsa încălcare a dreptului și, implicit, despre nașterea dreptului la acțiune.
9. Acesta a invocat că termenul general de prescripție extinctivă de 3 ani urma să expire pe 24 august 2020, însă cererea de chemare în judecată a fost depusă abia pe 4 mai 2023, după expirarea acestui termen. Pârâtul a susținut că Ministerul Afacerilor Interne nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție, astfel încât acțiunea urmează a fi respinsă ca tardivă.
10. Totodată, acesta a invocat dispozițiile Codului civil referitoare la prescripția extinctivă, prevederile art. 186[1] din Codul de procedură civilă, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la rolul regulilor procedurale și al securității raporturilor juridice, precum și existența unor cauze similare în care acțiunile Ministerului Afacerilor Interne privind încasarea cheltuielilor de instruire au fost respinse ca tardive.
11. *Prin referința depusă* pe marginea ridicării excepției de tardivitate, Ministerul Afacerilor Interne a indicat că pârâtul, după absolvirea Academiei „Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne din contul bugetului de stat, și-a asumat obligația de a activa timp de 5 ani în cadrul autorității, iar în caz de încetare a raportului de serviciu înainte de termen, de a restitui cheltuielile pentru instruire proporțional perioadei rămase.
12. Reclamantul a susținut că obligația de restituire rezultă din Legea nr. 288/2016 și din Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 135/2017. Totodată, a arătat că Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției sunt persoane juridice distincte, iar obligația de a informa Ministerul Afacerilor Interne despre încetarea raportului de serviciu al pârâtului revenea Inspectoratului General al Poliției, obligație care nu a fost executată.
13. În acest sens, reclamantul a susținut că a aflat despre existența creanței abia în urma auditului Curții de Conturi din anul 2022 și a controlului tematic dispus ulterior, când s-a constatat că nu fusese inițiat procesul de recuperare a cheltuielilor pentru instruire în privința mai multor persoane, inclusiv a pârâtului.

14. Din aceste considerente, Ministerul Afacerilor Interne a apreciat că termenul de prescripție a început să curgă din momentul în care a cunoscut efectiv despre pretinsa încălcare a dreptului său, astfel încât cererea de chemare în judecată a fost depusă în interiorul termenului general de prescripție, iar excepția de tardivitate urmează a fi respinsă ca neîntemeiată

Poziția instanței de fond

15. Prin încheierea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 3 aprilie 2025, s-a admis cererea privind excepția de tardivitate înaintată de Banari Radu și s-a respins cererea de chemare în judecată formulată de Ministerul Afacerilor Interne ca fiind depusă tardiv.
16. În motivarea încheierii, instanța de fond a reținut că raportul de serviciu al lui Banari Radu a încetat pe 24 august 2017, iar ordinul de încetare a dobândit caracter definitiv după expirarea termenului de contestare, respectiv pe 24 septembrie 2017, de la care a început să curgă termenul general de prescripție extinctivă de 3 ani.
17. Instanța a constatat că acest termen s-a împlinit pe 24 septembrie 2020, în timp ce cererea de chemare în judecată a fost depusă abia pe 4 mai 2023, astfel că acțiunea a fost introdusă tardiv.
18. Totodată, instanța a apreciat că argumentul Ministerului Afacerilor Interne, potrivit căruia ar fi aflat despre existența creanței doar în urma raportului Curții de Conturi din anul 2022, nu poate modifica momentul de început al curgerii prescripției, întrucât reclamantul trebuia să manifeste diligența necesară și să instituie mecanisme de control interne pentru valorificarea dreptului său în termenul prevăzut de lege.
19. Instanța a mai reținut că propriile omisiuni ale reclamantului nu pot înlătura efectele prescripției extinctive, iar respectarea termenelor procedurale este necesară pentru asigurarea securității raporturilor juridice și a egalității armelor, motiv pentru care acțiunea a fost respinsă fără examinarea fondului.

Poziția recurentului

20. Pe *30 septembrie 2025* Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de recurs împotriva încheierii Chișinău, sediul Centru din 3 aprilie 2025, prin care solicită casarea încheierii și respingerea cererii privind excepția de tardivitate.

21. În susținerea cererii de recurs s-a arătat că prima instanță a stabilit eronat momentul de la care a început să curgă termenul de prescripție extinctivă, întrucât Ministerul Afacerilor Interne a susținut că a cunoscut despre neexecutarea obligației de restituire abia în semestrul al doilea al anului 2022, în urma auditului efectuat de Curtea de Conturi și a controlului tematic ulterior, când a fost identificată și situația lui Banari Radu.
22. Recurentul a invocat că Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției sunt persoane juridice distincte, cu atribuții diferite, iar obligația de a informa Ministerul Afacerilor Interne despre încetarea raporturilor de serviciu revenea Inspectoratului General al Poliției, în timp ce dreptul de a solicita restituirea cheltuielilor pentru instruire aparținea Ministerului Afacerilor Interne.
23. Totodată, s-a susținut că, potrivit normelor privind prescripția extinctivă și repararea prejudiciului, termenul urma să curgă din momentul în care reclamantul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât prejudiciul, cât și persoana obligată să răspundă, astfel încât acțiunea depusă pe 4 mai 2023 a fost introdusă în termen.
24. De asemenea, recurentul a arătat că instanța de fond nu a apreciat corespunzător constatările auditului Curții de Conturi, iar admiterea excepției de tardivitate a constituit o limitare neîntemeiată a dreptului de acces la justiție și a garanțiilor procesului echitabil.

Poziția intimatului

25. Prin referința depusă, avocatul Jalbă Marin, în interesele lui Banari Radu, a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii din 3 aprilie 2025.
26. În susținerea referinței a indicat că recursul a fost depus tardiv, deoarece încheierea din 3 aprilie 2025 a fost comunicată reprezentantului Ministerului Afacerilor Interne prin poșta electronică pe 10 aprilie 2025, astfel termenul de 15 zile pentru declararea recursului a expirat pe 25 aprilie 2025, iar recursul a fost depus abia pe 30 septembrie 2025.
27. Totodată, a susținut că recursul este neîntemeiat, întrucât Ministerul Afacerilor Interne a cunoscut sau trebuia să cunoască despre încetarea raporturilor de serviciu odată cu emiterea ordinului de încetare, iar eventualele deficiențe interne de organizare sau de comunicare dintre Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției nu pot fi opuse persoanei și nu pot amâna începutul curgerii termenului de prescripție.

28. Acesta a arătat că reclamantul nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție, iar cerințele formulate în recurs sunt eronate, deoarece în cadrul examinării recursului împotriva încheierii privind excepția de tardivitate instanța nu poate dispune direct admiterea acțiunii pe fond.

Legislația relevantă

29. Art. 391 alin. (1) din Codul civil

Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

30. Art. 394 din Codul civil

Acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

31. Art. 395 alin. (1) din Codul civil

(1) Termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

32. Art. 186^1 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă

(1) Cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

(2) Excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

(3) Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

(4) Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin. (3), este în drept: a) să respingă recursul şi să menţină încheierea;

b) să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare

33. Art. 424 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

34. Art. 425 din Codul de procedură civilă

Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

35. Art. 426 din Codul de procedură civilă

(2) Recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă.

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

36. Art. 427 din Codul de procedură civilă

Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

a) să respingă recursul şi să menţină încheierea;

b) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată;

c) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

Motivarea instanței de recurs

37. Colegiul judiciar respinge susținerile intimatului privind tardivitatea recursului. Deși s-a invocat că încheierea din 3 aprilie 2025 ar fi fost comunicată prin poșta electronică pe 10 aprilie 2025, din materialele dosarului nu rezultă dovada comunicării actului la adresa electronică indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată. Din contra, rezultă că expedierea a fost efectuată la o altă adresă electronică, utilizată pentru recepționarea petițiilor cetățenilor, astfel încât nu poate fi reținută o comunicare legală a încheierii către recurent, ceea ce exclude începerea curgerii termenului de recurs de la acea dată (f.d. 125). În aceste condiții, Colegiul judiciar constată că recursul este declarat în termen.

38. Examinând materialele dosarului, Colegiul judiciar consideră necesar să respingă cererea de recurs înaintată de Ministerul Afacerilor Interne împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 aprilie 2025. Argumentele și rațiunile acestei soluții vor fi expuse în continuare.

39. Din actele dosarului rezultă că raportul de serviciu al lui Banari Radu a încetat prin ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 368 ef. din 24 august 2017, emis în temeiul

demisiei, iar Ministerul Afacerilor Interne a depus cererea de chemare în judecată privind restituirea cheltuielilor pentru instruire pe 4 mai 2023.

40. Pe 16 august 2024 Banari Radu, prin intermediul avocatului său, a invocat excepția de tardivitate în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, iar reclamantul a formulat obiecții, susținând că a cunoscut despre existența creanței doar în semestrul al doilea al anului 2022, ca urmare a auditului Curții de Conturi și a controlului tematic efectuat ulterior.

41. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 aprilie 2025, excepția a fost admisă, iar acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

42. În aceste circumstanțe, Colegiul judiciar este chemat să răspundă în prezenta cauză dacă cererea privind excepția de tardivitate a fost depusă în instanța de fond la o etapă procesuală corespunzătoare de către pârâtul Banari Radu și dacă soluția de admitere a excepției este legală și întemeiată.

43. Referitor la etapa procesuală, Colegiul judiciar reține că cererea privind ridicarea excepției de tardivitate a fost formulată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, astfel încât invocarea tardivității a fost făcută la o etapă corespunzătoare, potrivit art. 186[1] din Codul de procedură civilă (f.d. 114-115).

44. Analizând temeiurile recursului prin prisma prevederilor art. 391 alin. (1) și art. 395 alin. (1) din Codul civil, Colegiul judiciar reține că termenul general de prescripție extinctivă este de 3 ani și începe să curgă de la data la care titularul dreptului a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. Prin urmare, în prezenta cauză, este determinant momentul nașterii dreptului material la acțiune, iar nu momentul în care reclamantul a constatat pe cale administrativă internă că nu a valorificat acest drept.

45. Raportând normele legale menționate la circumstanțele cauzei, Colegiul judiciar constată că dreptul Ministerului Afacerilor Interne de a pretinde restituirea cheltuielilor pentru instruire s-a născut cel târziu la data la care ordinul de încetare a raportului de serviciu a dobândit caracter definitiv, respectiv după expirarea termenului de contestare a actului administrativ. Din acel moment, reclamantul avea posibilitatea juridică efectivă de a valorifica pretenția izvorâtă din angajamentul asumat de pârât și din dispozițiile Legii nr. 288/2016, astfel încât termenul de prescripție s-a împlinit pe 24 septembrie 2020.

46. Nu poate fi acceptată susținerea recurentului potrivit căreia termenul de prescripție ar fi început să curgă doar după publicarea raportului Curții de Conturi ori după efectuarea

controlului tematic intern. Aceste împrejurări nu au dat naștere creanței reclamate, ci au relevat doar omisiunea reclamantului de a urmări în termen valorificarea unui drept deja născut. În același sens, împrejurarea că Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției sunt persoane juridice distincte nu este în măsură să amâne începutul curgerii prescripției în raport cu intimatul.

47. Mai mult, Colegiul judiciar observă că reclamantul nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție, iar eventualele deficiențe de organizare, control sau comunicare dintre autoritățile publice nu pot fi opuse persoanei chemate în judecată și nici nu pot înlătura efectele prescripției extinctive. Sub acest aspect, Colegiul judiciar aderă la motivarea și constatarea primei instanțe, pe care le apreciază ca fiind legale, pertinente și întemeiate.

48. Deopotrivă, nu poate fi reținut nici argumentul recurentului privind încălcarea dreptului de acces la justiție. Reglementarea termenelor de prescripție și aplicarea lor uniformă urmăresc un scop legitim, ce ține de securitatea raporturilor juridice și de egalitatea armelor, iar în prezenta cauză instanța de fond a aplicat corect mecanismul prevăzut de art. 186[1] din Codul de procedură civilă, examinând excepția la etapa procesuală corespunzătoare și fără a restrânge în mod disproporționat drepturile procesuale ale reclamantului.

49. În consecință, Colegiul judiciar constată că instanța de fond a aplicat corect mecanismul procedural prevăzut de art. 186[1] din Codul de procedură civilă, a examinat excepția de tardivitate la etapa procesuală corespunzătoare și a stabilit întemeiat că acțiunea este introdusă peste termenul legal. Drept urmare motivele invocate în recurs nu răstoarnă constatările instanței de fond privind momentul apariției dreptului la repararea prejudiciului și expirarea termenului, ceea ce determină respingerea recursului și menținerea încheierii atacate.

50. În conformitate cu prevederile art. 186[1] alin. (4) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 aprilie 2025.

Se menține Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 aprilie 2025, adoptată în cauza civilă *Ministerul Afacerilor Interne către Banari Radu* privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele de complet, Judecătorul Badan-Melnic Eleonora

Judecătorii Pascari Roman

Bolocan Elena